

YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN MEVLANA CELALEDDİN RUMİ'YE YAZDIKLARI 100 MEKTUBUN TEMATİK İNCELENMESİ*

Süleyman DOĞAN**

Öz

Bu çalışmada, yükseköğretim (üniversite) öğrencilerinin “Mevlana Celaleddin Rumi’ye Açık Mektup” şeklinde yazdıkları 100 mektup incelenerek, O’nun hakkında neler bilip bilmediklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Yıldız Teknik Üniversitesi’nde “2021 Bahar” döneminde katılımcı öğrencilerden “Mevlana Celaleddin Rumi’ye Açık Mektup” yazmaları istenmiştir. Dört ayrı sınıfta 180 lisans öğrencisinin 160’ı “Mevlana Celaleddin Rumi’ye Açık Mektup” başlığında mektup yazmışlardır. İçlerinden rastgele 100 mektup incelenmiş ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu çalışma, üniversitenin neredeyse tamamını içine alan küçük bir nüveyi ve ortalama bir örnekleme teşkil etmektedir. Mektuplar incelendiğinde ortaya çıkan temel sonuç öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi’yi bildikleri ve onu çok sevdikleri olmuştur. Araştırmada katılımcı öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi’ye karşı büyük bir saygı ve sevgi besledikleri saptanmıştır. Katılımcıların Mevlana Celaleddin Rumi ile sevgi sözcüğünü birlikte kullandıkları belirlenmiştir. Onun örnek ve model biri olduğu öğrenciler tarafından mektuplarda vurgulanmıştır. Katılımcı öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi’nin önemli bir şahsiyet olduğu konusunda fikir birliği ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mevlana Celaleddin Rumi, Üniversite, Öğrenci, Mektup, İnceleme, Yüz Mektup.

* Bu çalışma için Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimsel Araştırmaları Etik Kurulu’nun 16.11.2021 tarihli 2021.11 kararı ile etik kurul izni alınmıştır.

** Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü.

dogansuleyman1@hotmail.com

Orcid: 0000-0003-1825-2583

DOI: 10.53440/bad.1162214

Makale Türü: Araştırma Makalesi

(Makale Gönderim Tarihi: 15.08.2022-Makale Kabul Tarihi: 11.10.2022)

Atıf Bilgisi: Doğan, S. “Yükseköğretim Öğrencilerinin Mevlana Celaleddin Rumi’ye Yazdıkları 100 Mektubun Tematik İncelenmesi”. *Bingöl Araştırmaları Dergisi*, 17, (2022), s. 7-34.

**THEMATIC ANALYSIS OF 100 LETTERS WRITTEN BY HIGHER
EDUCATION STUDENTS TO MEVLANA CELALEDDİN RUMİ**

Abstract

In this study, 100 letters written by higher education (university) students in the form of "Open Letter to Mevlana Celaleddin Rumi" were analyzed to determine what they know about him. Participating students were asked to write an "Open Letter to Mevlana Celaleddin Rumi" in the "Spring 2021" semester at Yıldız Technical University. 160 of 180 undergraduate students in four different classes wrote letters under the title "Open Letter to Mevlana Celaleddin Rumi". Randomly 100 letters were analyzed and subjected to content analysis. This study constitutes a small nucleus and an average sample that includes almost the entire university. When the letters were analyzed, the main conclusion was that the students knew Mevlana Celaleddin Rumi and loved him very much. In the study, it was determined that the participating students have a great respect and love for Mevlana Celaleddin Rumi. It was determined that the participants used the word love together with Mevlana Celaleddin Rumi. It was emphasized in the letters by the students that he was an exemplary and model person. It was concluded that the participant students agreed that Mevlana Celaleddin Rumi was an important figure.

Keywords: Mevlana Celaleddin Rumi, University, Student, Letter, Analysis, One hundred letters.

Giriş

Yazı yazmak, özellikle mektup yazmak, duyguların dışarıya yansıtılmasının önemli etkinliklerdendir (Doğan, 2020). Mektup, yazılış amacının iletişim kurmak olduğu düşünülduğünde günlük yaşamla yakından ilişkili bir türdür. Hatta sözlü olarak karşımızdakine anlatamayacağımız duygu ve düşüncelerimizi karşımızdaki kişi ya da kişilerle paylaşmamıza olanak tanır (Çerçi, 2019). Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin "Mevlana Celaleddin Rumi'ye Açık Mektup" şeklinde yazdıkları 100 mektup incelenerek, Mevlana Celaleddin Rumi hakkında ne(ler) bilip bilmediklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Dört ayrı sınıfta 180 lisans öğrencisinin 160'ı, "Mevlana Celaleddin Rumi"ye mektup yazmışlardır. Çalışma, her fakültede, her birimden, her sınıf düzeyinde, her branştan, her bölümden, 18-25 yaş aralığında kız ve erkek öğrencilerle arasından gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla bu çalışma, üniversitenin neredeyse tamamını içine alan küçük bir nüvesini ve ortalama bir örneklemini teşkil etmektedir.

1. Mevlana Celaleddin Rumi

13. yüzyılda Horasan'dan Anadolu'ya gelen ve Türk sülflüğünün önemli şahsiyetlerinden biri olan Mevlana Celaleddin Muhammed Rumi, 30 Eylül 1207 tarihinde Afganistan'ın Belh şehrinde dünyaya gelmiştir. Ailesi ile birlikte yaklaşık beş yaşındaki iken Belh'ten ayrılmışlar, daha sonra Hac vazifelerini yerine getirmek için Hicaz'a, oradan da Anadolu'ya intikal etmişlerdir. Şam üzerinden sırasıyla Malatya, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde yolu ile Lârende'ye (Karaman) gelmişlerdir. Babası Bahâeddin Veled bütün İslam aleminde tanınmakta ve hürmet görmektedir (Karaismailoğlu, 2002 ve Doğan, 2013). Karaman'dan sonra Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat'ın ısrarlı daveti üzerine 1228 yılında Konya'ya yerleşmişlerdir. Mevlana'nın eserlerinin büyük çoğunluğu Farsçadır, çok azı Türkçe ve Arapça'dır (Yakıt, 1993).

1244 yılında Şemsi Tebrizi ile karşılaşan Mevlana, onun büyük etkisinde kalmıştır. Mevlana'nın çok iyi tahsil gördüğü eserlerinden anlaşılmaktadır. Başlıca eserleri Mesnevî, Dîvân-ı Kebir, Mektûbât, Mecâlis-i Seb'a, Fîhi Mâ Fîh'dir (Gölpınarlı, 1999). Mesnevi, altı büyük ciltten oluşmakta ve içerisinde hikaye, masal, anekdot, fabl ve metaforlar yer almaktadır. Dîvân-ı Kebir, Mevlana'nın lirik şiirlerinin bir araya gelmesi ile oluşmuştur. Mektûbât, Mevlana'nın Selçuklu sultanlarına, vezirlerine, hekimlere, ahilere ve dostlarına yazdığı mektupları içermektedir. Mecâlis-i Seb'a; Mevlana'nın vaazlerini ve öğütlerini ihtiva eder. Fîhi Mâ Fih; Mevlana'nın verdiği derslerden, yaptığı sohbetleri ve öğütleri içeren bu eser, oğlu tarafından tutulan notlardan oluşmuştur (Yakıt, 1993). Bu eserleri Hakk'ı, hoşgörüyü arayan ve dolayısı ile sağlıklı iletişim kurmak isteyen herkese ışık tutmakta, dini değerleri insanlara sevdirecek, korkutmadan aktarmaktadır (Kabaklı, 1976).

Mevlana, 17 Aralık 1273'te Konya'da vefat etmiştir. Ölüm, Mevlana'nın kendi tabiri ile Şeb-i Arûs, yani düğün gecesidir ve Hakk'a kavuşmaktır. Cenazesinde Müslümanlarla birlikte, Hıristiyanlar ve Yahudiler de katılmıştır (Yeniterzi, 2004). Mevlana vasiyetinde, "Öldükten sonra bizim mezarımızı yeryüzünde aramayınız, bizim mezarımız ariflerin gönüllerindedir" demiştir (Can, 1999). Mevlana'nın kainatı kucaklayan değeri, insan sevgisi ve hoşgörüsü, kayıtsız şartsız Allah'a aşık olması ve Hz. Muhammedi feyze tam mazhar olmasından kaynaklanır (Kadir, 2002 ve Hidayetoğlu, 2005:62).

İnsanın olgunluk derecesine ulaşabilmesi için nefsi, benliği ve ihtiraslarıyla mücadele etmesi gerekir ancak bu şekilde kendine şekil veren bir insan gerçekten toplumda herkesin hakkına saygılı, sevecen ve insan haklarına değer veren bir varlık haline gelir (Cunbur, 1978 ve Önder, 1994). Mevlana'nın

Mesnevi’nde, “Sevgiden acılar tatlılaşır, bakırlar altına dönüşür; sevgiden tortulu bulanık sular, arı-duru bir hale gelir; sevgiden dertler şifa bulur; sevgiden ölü dirilir, sevgiden padişahlar kul olur” der (Şimşekler, 2011:28).

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırma Yıldız Teknik Üniversitesi’nde 2020-2021 akademik yılı bahar döneminde öğrenim gören lisans öğrencilerinin “Mevlana Celaleddin Rumi” hakkında ne(ler) bilip bilmediklerinin saptanması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere “Serbest ve özgür bir şekilde Mevlana Celaleddin Rumi’ye bir mektup yazar mısınız?” sorusuna verdikleri cevaplar kendi içinde her bir katılımcı için ayrı ayrı içerik analizine tabi tutulmuş ve çıkan bulgular ışığında öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi hakkındaki bilgi seviyesi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın Türkiye örneğinde bu konuda yapılan ilk mektup inceleme araştırması olduğu düşünülmektedir. Bu özelliğiyle araştırmanın Mevlana Celaleddin Rumi araştırmaları başta olmak üzere benzer çalışmalara örnek teşkil etmesi beklenmektedir.

3. Yöntem

Yöntem şu bölümlerden oluşmaktadır: Araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, veri analizi ve güvenilirlik çalışması.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma olgu-bilim deseniyle tasarlanmış, öğrencilere elektronik ortamda bir soru sorulmak suretiyle gerçekleştirilmiştir. Olgu-bilim deseninde, yaygın uygulamaları ortaya çıkarmak ve katılımcılar tarafından oluşturulan anlamları tanımlamak ve açıklamak amaçlanır (Annells, 2006). Bu desende genelde şu iki soruya yanıt aranır: Bu olguya ilişkin algı/ deneyimler nelerdir? Bu olguya ilişkin deneyimlerin meydana geldiği ortam ve koşullar nelerdir (Cresswell, 2013)?

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Yıldız Teknik Üniversitesinde farklı fakülte, bölüm ve sınıflarda öğrenim gören 18-25 yaş grubundan kız ve erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Üniversitenin evrenine göre örneklemin çeşitli olması önemlidir. Ancak sayısal olarak az olması araştırmanın sınırlılığını gösterebilir. Araştırmanın amacına uygun olarak; katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örneklemden yola çıkılarak, maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, derinlemesine anlamaya yardımcı olmaktadır (Patton, 1990). Bu örnekleme methodologyyla ulaşılan 180 öğrenci içerisinden

den 160 öğrenci mektup göndermiş ve araştırmanın amacına uygun bulunan 100 öğrencinin mektubu incelenmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın veri toplama sürecinde öncelikle katılımcılara araştırma hakkında bilgi verilerek mektup yazmaları için 19 gün süre verilmiştir. 19 günlük zaman zarfında öğrenciler araştırmacı öğretim elamanı ile e-posta yoluyla iletişime geçmişler ve mektuplarını “nasıl ve ne şekilde?” yazacaklarını sormuşlardır. Araştırmacı öğretim elemanı tarafından mektuplara bir sınırlama getirilmemiştir. Öğrenciler mektupları hem araştırmacı tarafından açılmış olan ödev sistemine yüklemişler ve hem de araştırmacıya e-posta yoluyla Word/PDF dosyası olarak göndermişlerdir. Öğrencilerden gelen mektuplar ön inceleme yapılması için Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesinde çalışan iki öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş ve gelen görüşler doğrultusunda araştırmanın amacına uymayan mektuplar ayıklanarak 160 mektup içerisinden seçilen 100 mektuba içerik analizi yapılmıştır.

Nitel araştırmalarda veri analiz yöntemlerinin standart hale getirilmesi mümkün değildir; aksi halde bu durum, nitel araştırmacıyı sınırlandırabilir (Strauss,1987). Bu araştırmada, veriler toplandıkça hemen analize başlanmıştır. Miles ve Michael (1994), veri analizi sürecini üç bölümde ele alır: “Verilerin işlenmesi (*data reduction*)”, “verilerin görsel hale getirilmesi (*data display*)” ve “sonuç çıkarma ve teyit etme (*drawing conclusion and verification*)”. Bu çerçevede, araştırmacı tarafından önce veriler incelenmiş ve kodlanmıştır. Veriler bütüncül olarak ele alınmış, katılımcı görüşlerine verilen cevaplar doğrultusunda temalar, alt temalar ve görüşler ortaya konmuştur. Öğrenci mektuplarının yanı sıra mektup başlıkları da kendi içerisinde içerik analizine tabi tutulmuştur. Görüşlerin sunumunda öğrenciler (Ö), Ö1, Ö2, Ö3, ... olarak kodlanıp sunulmuştur.

3.4. Güvenirlilik (Tutarlılık)

Araştırmanın güvenirliliği/tutarlılığı, araştırmada elde edilen bulguların yeniden üretilip üretilmemesi ile ilgilidir. Nitel araştırmalarda güvenirliliği, başkalarının da aynı sonuçlara ulaşması değil; araştırmacının topladığı verileri gören ve ulaştığı sonuçları inceleyen başkalarının da onlardan bir anlam çıkarması, tutarlı ve güvenilir bulmasıdır. Nitel araştırmalarda asıl sorun bulguların tekrar edilip edilemeyeceği değil, sonuçların toplanan verilerle tutarlı olup olmadığıdır (Merriam, 2013). Güvenirlilik, gerçekleştirilmiş olan bir araştırmanın başka bir araştırmacı tarafından aynı biçimde tekrar edil-

diğinde, aynı ya da benzer sonuçları vermesi ile ilgilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Bu araştırmada tutarlılığın sağlanması amacıyla ilk olarak verilerin analizinin sorumlu araştırmacıya paralel olarak iki alan uzmanı tarafından da harici olarak yürütülmesi yoluna gidilmiş ve raporlama aşamasında bulgular karşılaştırılarak ortak yargılara varılmıştır. Araştırmacı ve uzmanlar tarafından gerçekleştirilen analiz sonuçları 'görüş birliği' ve 'görüş ayrılığı' şeklinde kodlanmıştır. Bu kodlamalar sonucunda Miles ve Michael (1994) güvenilirlik formülüne göre uyum sağlanmıştır (%90). Ayrıca araştırmacının güvenilirliğini artırmak için bulguların sunumunda doğrudan alıntılara ve ekler kısmında bir mektup örneğine yer verilmiştir (Bakınız Ek-1).

4. Bulgular

Bu bölümde araştırmacının sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bulgular, karşılaştırma imkânı ve kolaylığı sağlaması açısından bir arada ve yorumlanarak sunulmuştur. Böylelikle öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi'den nasıl ve ne şekilde etkilendiği olgusu ortaya çıkartılmıştır.

100 mektubun içerik analizlerinden çıkarılan ve öğrencilerin özellikle üzerinde sıklıkla durduğu kavramlar ve öne çıkardıkları başlıklar şunlardır: *"Sevgi", "Saygı", "Selam", "Aşk", "Merhaba", "Muhabbet", "Hürmet", "Gönül", "Muhteşem Mesnevi", "Üstat", "Şeb-i Arus", "Mesnevi", "İnsan", "İlim", "Birlik", "Beraberlik", "Yedi Öğüt", "İyilik", "Güzellik", "Güzel Aşık", "Teşekkür", "Vicdan", "Değerli", "Saygıdeğer", "Sufi", "Gönül", "Güzel", "Sultan Hazreti Mevlana", "İlmin Kapısı", "Sevgili Mevlana Celaleddin Rumi", "Sevgili Mevlana Öğretmenim!", "Şair", "Şiir", "Hoşgörünün Timsali", "Örnek İnsan" ve "Büyük Mevlana".*

Öğrenciler tarafından yazılan mektup başlıkları ekler kısmında tablo halinde sunulmuştur (Bakınız Ek-2). Mektup başlıkları incelendiğinde öğrencilerin; "Sevgili" sözcüğünü çok kullanarak Mevlana Celaleddin Rumi'ye büyük bir sempati ile baktıkları ve onu iyi anladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Mektuplarda, Mevlana Celaleddin Rumi'nin günümüz içinde örnek ve önder bir şahsiyet olarak ortaya konduğu saptanmıştır. Başlıklar incelendiğinde öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi'ye sanki bir dosta, arkadaşına ve ya sırdaşa seslenir gibi seslendikleri; onu merhamet, şefkat ve muhabbet kapısı olarak tasvir ettikleri görülmüştür. Mektup başlık ve içerik analizlerinden her bir öğrencinin kendi dünyasındaki Mevlana Celaleddin Rumi'yi tasvir ettiği ve bu şekilde onunla iletişim kurma ve hatta muhabbet etme yoluna gittiği anlaşılmaktadır.

Mektup başlıklarının analizi ile ulaşılan temalar ve mektup içeriklerinden ulaşılan diğer bulgular ise aşağıda sırasıyla başlıkları halinde sunulmuştur.

4.1. “Sevgi”, “Sevgili” ve “Mevlana Celaleddin Rumi” Teması

Katılımcıların mektuplarında ve özellikle de mektup başlıklarında en çok “sevgi/sevgili” ve “Mevlana Celaleddin Rumi” kavramları vurgulanmış ve bu kavramlar tema olarak belirlenmiştir. Katılımcıların Mevlana Celaleddin Rumi’ye, “Sevgili Mevlana Celaleddin Rumi” gibi hitapları onun fikirlerini ne denli içselleştirdiklerinin ve onu uzun yıllar tanıyormuş hissine kapıldıklarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Katılımcılar, Mevlana Celaleddin Rumi’yi bir arkadaş gibi görmektedirler. Bu da Mevlana Celaleddin Rumi’yi doğru anladıklarının bir işareti olarak kabul edilebilir. Katılımcıların Mevlana Celaleddin Rumi’ye yazdıkları mektup başlıklarında “sevgi”, “sevgili” ve “Mevlana Celaleddin Rumi” teması ve bu tema altındaki çeşitli öğrenci ifadeleri Tablo 1’de şu şekillerde sunulmuştur:

Tablo 1. Tema 1 İçin Öğrenci Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Doğrudan alıntı
“Sevgi”, “Sevgili” ve “Mevlana Celaleddin Rumi”	<p>Ö3: Çok sevgili gönül büyüklerimizden olan Sayın Celesttin Rumi; senin eserlerini ve hayatını çok merak ettiğimden dolayı sana bu mektubu yazıyorum. En başta sormak istediğim soru, devrinde yaşayan öğrencilerin ve akrabalarının Şemsi Tebrizi ile ilgili olumsuz düşüncelerinin sebebi ne olabilir, bu konuda düşüncelerini çok merak ediyorum. Eserlerinde tasavvuf yolunda birlikte yürüdüğü arkadaşın Şemsi Tebrizi ile aranızdaki sıkı dostluğun derecesini onlara anlatmadığından ya da eksik anlattığından dolayı yanlış düşüncelere kapılmış olabilirler mi?</p>
	<p>Ö8: Keşke bugünkü dünyamız sizin öğretilerinizle donansa ama ne yazık ki şu yaşadığımız kısa hayatta insanlar sizin üstün aklınızdan ve derin öğretilerinizden faydalanmıyor. Bu yüzden maalesef dünyamızda sevgi ve hoşgörü hakim değil. Oysa siz bize “ gel ne olursan ol yine gel “ derken bu düşünceyi hakim kılmaya çalışırken bugün yaşadığımız dünyada kimsenin kimseye hoşgürüsü yok. İnsanlar bir-biri hakkında yoğun önyargılara sahipler. İnsanlar dışarıdan gördüğü kirli kıyafetli insanları hırsız sanıyor ve onlardan çekiniyor. Kimse ne yaşadıklarını, neye ihtiyaç duyduklarını düşünmüyor. Hoşgörü azaldı efendim. Aslında bir özeleştirme yapmak gerekirse sizin öğütlediğiniz kadar hoşgörüye bende sahip değilim. Günümüz insanı bunu zaman değişti kimseye güven olmaz diyerek üzerinden sorumluluğu atıyor. Efendim hatta insanlar artık tevhid düşüncesinden bile uzaklaşıyor. Toplumda çok büyük bir ahlak çöküşü var. Ahlakı yaşatmak isteyen insanlar, dini yaşamak isteyen insanlar bazen azınlıkta kalıyor hatta bazen de dışlanan kesim oluyor. Size insanlık olarak bir özür borçluyuz.</p>

	<p>Ö19: Bugün birçok sözün bizim hayatımızda bize çok şey anlatıyor ve öğretiyor. Bu hayatta tanışmak ve konuşmak istediğim insanlardan birisin. İlminin ve zekanın büyüklüğü verdiği öğütlerden bile anlaşılırken seninle sohbet etmenin ufkumu genişleteceğine eminim. Okuduğum zaman bunlar nasıl aklına gelmiş de yazmış acaba diye merak ettiğim birçok sözün var. En sevdiğilerimden birisi 'Ya olduğun gibi ol, ya görüldüğün gibi ol'. Bu ve bunun gibi birçok sözünü örnek olarak iyi insan olma yolunda ilerliyorum. Bana ve insanlığa kattığın her şey için teşekkürler.</p>
	<p>Ö24: Umarım iyisinizdir. Size bunları yazarken sanki tekrar Mevlana Türbesi'nde gezen liseli genç kızmışım gibi hissediyorum. Ben tasavvufun ne olduğunu, aşkın ne anlamlara gelebileceğini sizin ve Şemsi Tebrizi sayesinde öğrendim. Ufkumu genişletmişsiniz. Bunun için size teşekkür etmek istiyorum. Hatta bunu, şu an bu satırları yazana kadar düşünmemiştim bile fakat günlük hayatta gerçekten en çok kullandığım sözlerden birinin size ait olduğunu şimdi fark ediyorum. "Ya olduğun gibi görün, ya da görüldüğün gibi ol." Bu sözü bir başkasına değil, kendime söylediğimi belirtmek isterim. Kendimi çaresiz, yanlış anlaşılıp ve toplum yargısından korkar gibi hissettiğimde tekrarlıyorum bunu. Bana cesaret veriyor.</p>
	<p>Ö28: Sevgili Mevlana Celaleddin Rumi, yazdığın eserleri okuyup anlamak benim için çok zor ve derin. Ama söylediğin sözleri daha kolay anlayabiliyorum ve öğretici buluyorum. Sizin zamanınızdan yüzyıllar sonra yaşayan bir gence de rehber olabilecek nitelikte sözleriniz var. Sizin hoşgörüyü anlayışınızı beni en çok etkiliyor. Diyorsunuz ya "Gel, gel, ne olursan ol yine gel." İşte bu felsefeniz çok kucaklayıcı. Keşke şuan da dünya bu felsefeyi benimseyebilse. Herkes adeta birbirinin kusurunu bulmak için yarışıyor. Kimse birbirini olduğu gibi kabullenme durumunda değil. Sizinle sohbetimi sonlandırırken günümüzde Mevlevi düşünmek diye bir kalıp olduğunu söylemek isterim yani ince, kucaklayıcı, hoşgörülü düşünmek.</p>
	<p>Ö38: Merhaba Mevalana ben senin büyük bir hayranımın bu gün sana bu mektubu yazmamı sebebide budur.Sen ülkemizde olan en iyi şairlerdendensin yazdıkların ve yaşadıkların beni her zaman etkilemiştir. Keşke seninle aynı dönemde olup senin öğrencin olabilseydimde senin şiirlerini bizat senden dinleyebilseydim ama olsun senin yazdıkların her zaman bana ilham kaynağı olmuş ve eminimki bir çok insanada ve bizleri Allahın sevgisine iletmiştir. Her günahımın ardındanana senin "Ne olursan ol yine bizim dergahımız ümitsizlik derhahı, yüzkere tövbeni bozmuş olsan da yine gel" şiirin beni etkiliyor. Ama şunu bilmenizi isterimki sizin gibi biri olamayı o kadar çok isterim ki inşallah sizin yolunuzdan gelebilir ve sizin gibi bir Allah ve peygamber aşığı olabilirim. İçimde size yazmak istediğim daha nice şeyler vardır ama şimdilik bu kadarını yazabiliyorum. SEVGİLERİMLE...</p>

	<p>Ö43: Sevgili Mevlana, insanı yaratılanlar içinde en kutsal varlık olduğunu belirtmen insan değerini arttırmış, Allah'a olan bağlılığımızı ve saygınlığımızı yüceltmıştır. Söylediğin "Ya olduğun gibi görün ya da görüldüğün gibi ol" sözün insanları erdemli davranışlara yöneltmiştir. "Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol" sözünle dayanışmayı, iyi niyeti ve hoşgörüyü bize öğrettin.</p>
	<p>Ö43: Sizde inanç sınırlandırılması ve seçmeciliği, insanları ötelemesi hiç görülmez, yoktur. Size göre insan bütün varlıkların üstündedir. İşte bunlar ve benzeri iyilik, dürüstlük, yardım severlik, doğruluk üzerine söylenen evrensel nitelikteki düşünceler, ilkeler kültürünüzün temel öğeleridir, bu kültürün oluşturduğu umman sizin görüş, inanış ve düşüncelerinizden esinlenmiştir. Bu kültürün ana kaynağı sizsiniz. Sizin düşünceleriniz değişik din, mezhep ve inançlarla hep uyum içindedir. "Bütün yollar Tanrı'ya çıkıp ulaşıyorsa, asırlarca süren bu kavga bu kan niye?" diye sorarsınız. Bu sorunun yanıtı hepimizi Allah'a taşır.</p>
	<p>Ö66: Mektubuma başlamadan önce kalplerimize aşkı, sevgiyi ince ince dokuyan yüreğinize selam ederim. Dünya olarak biliriz ki, alemlerin sarrafi, ilahi aşka gönlünün kapılarını açan mutasavvıf ve fakihsiniz. Yaşadığınız zamandan günümüze kadar uzanmış sözleriniz hala yolumuza ışık saçmaya devam ederken; her mısrası düşünmeye sevk eden öte yandan da ruhumuzu sevgiye aralayan şiirleriniz bizleri etkisi altına almaya devam ediyor.</p>
	<p>Ö72: Sizin sekiz asırdır bozulmadan bu zamanlara taşınan tüm insanları kucaklayan bize sevmeyi hoşgörüyü aşılamanın felsefeniz gibi. Bu tüm insanları kucaklayan felsefeniz günümüzde kendi yaşadığınız coğrafyayı aşarak tüm dünyada ses getirdiğini de belirtmek isterim. Bunun için gerçekten size müteşekkirim. Esas olan Anadolu kültürünü, hoşgörüsünü, anlayışını tüm dünyaya gösterme fırsatı tanıdınız. Sizi her sene Şeb-i Arus törenlerinde anıyoruz. Umarız ki; oralardan bizi hissediyor, görüyorsunuzdur.</p>
	<p>Ö73: Tüm insanlığı kucaklayan bize insan olmayı, hoşgörüyü öğreten bu felsefenizi; kendi neslimize, çocuklarımıza, torunlarımıza da öğreteceğimizi bilmenizi isteriz. Sizler bu toprakların asla kaybolmayacak değerisiniz. Bu değerlerin ışığında ilerliyoruz olacağız. Mektubumu noktalarla tüm minnet duygularımızla selamlarımızı iletiyoruz.</p>
	<p>Ö74: Sevgili Mevlana Celaleddin Rumi, hoşgörün ile birçok insanın kalbinde taht kurdun, birçok insana ışık tuttun. Zor zamanlarında ağzından çıkan her sözle, yazdığın her yazıyla umut oldun. Birbirinden güzel eserlerle edebiyatımızda sarsılmaz bir yere sahip oldun. Yedi-den yetmişe herkesin bildiği nasihatlerinle gönüllerde taht kurdun. Eserlerinde insan sevgisini din, dil, ırk ayırt etmeden zamansız bir şekilde aşıladın. Allah aşkını ve ilahi gücü eserlerinde kusursuz anlattın birçok insana ise bu sevgiyi aşıladın. Kimseyi yargılamadan herkese hoşgörü ile yaklaştın ve insanlara da bunu anlattın. Hem dünya hem de Türk edebiyatında sarsılmaz bir yere sahipsin. Bizim yolumuza ışık tuttuğun için. Toplumumuz sana minnettar.</p>

	<p>Ö86: Bugün yine sayenizde hayatın elini tuttum. Her karanlığa düştüğümde, öğretilerinize sığınıyorum karanlıktan çıkabileceğimi bilerek. Varlığınız gençliğimin değerini hatırlatırken bana, yaşamın, yaşamanın, insan olmaya çalışmanın, dünyada olmanın her şeye rağmen harika bir şey olduğu hissediyorum cümlelerinizde. Bana herkes hayat dersi verebilir, özlü söz söyleyebilir, bir büyüğümün dinlemeyeceğim hiçbir şey yoktur. Hayatın anlamını anlatan tüylerimi ürperten cümleleri duymak hayattaki en büyük zevkim olmakla beraber, bu cümleleri söyleyen insanları anlıyor olmanın büyüklüğünde hissederek kendimi yüceltiyorum. Sizin öğretilerinize uymaz biliyorum. Ama yaşamın benim için tek tadı bu. Dün akıllıydım dünyayı değiştirmek istedim, bugün ise bilgeyim kendimi değiştirdim dediğinizde ben tam bu geçişte olduğumu hissediyorum. Bu cümleyi okumasam belki yerimi bile bilemezdim. Bu yüzden size teşekkürü borç bilirim. Kendi içimde sıkıştığımı hissettiğimde “Kapı ardına kadar açıkken neden hapisanede kalırsın?” dediniz, öğrendim. Canım yandığında karanlıktayım sandım “Yaraların, ışığın içeri girdiği yerdir” dediniz. Çok büyük de konuştum daha da konuşurum ama artık biliyorum yutacaklarımı. Çünkü “Olmaz dediğin ne varsa hepsi olur. Düşmem dersin düşersen, şaşmam dersin şaşarsın. Öldüm der durur, yine de yaşarsın.” İnsanların en hayırlısı, insanlara yararı olanıdır. Sözü en hayırlısı, az ve anlaşılır olanıdır. Az ve anlaşılır her sözünüz için teşekkür ederim.</p>
	<p>Ö91: Aynı şekilde size de böyle hitap etmemde sıkıntı yoktur umarım. Öncelikle sağlık sıhhatiniz umarım yerindedir. Sizinle alakalı birçok genel bilgiye sahibiz. Bu sebeple ben daha çok hakkınızda yapılan aslı belli olmayan eleştirilerle alakalı konuşmak isterim sizinle. Yapılan eleştirilerin aslını sizden duymak çok isterim. İlk olarak birkaç tarihçiye göre o dönemde Ahi Evran’la aranız pek de iyi değilmiş. Bu konuyla alakalı birçok iddiaya rastladığımdan olayın tamamını sizden duymak çok isterim. Aranız o dönemde nasıldı, Moğollarla bir olup Ahi Evran’a karşı olduğunuz doğru mu gibi soruları cevaplırsanız çok sevinirim. Bu konulardan bağımsız sizden birkaç tavsiye istiyorum. Sizin zamanınızdan farklı bir ortama sahibiz. Sizin öğrencilerinizi yetiştirirken kullandığınız metotlar bu zamana da eminim ki uyarlanabilir. Yazdığınız eserlerden alınan sözler haberiniz dahilinde mi bilmiyorum ama günümüzde sıkça kullanılmakta. Hatta sadece Anadolu’da değil dünya çapında da bir o kadar popüler. Tüm bunları göz önünde bulundurarak bize bir tavsiye vermek istesenez bu ne olurdu diye sormak isterim. Kıymetli zamanınızı aldığım için beni mazur görün. Cevap mektubunuzu merakla beklemekteyim. Kendinize çok iyi bakın, iyi günler dilerim.</p>
	<p>Ö97: Siz dünyaya ahlâkı ve sevgiyi aşılarken bu günlerde insanlar ahlâktan yoksun vaziyette. Sabır ve ahlâkta örnek alınması gereken birisiniz. Söyledikleriniz insanların dilinde olmasına rağmen bunları uygulayan yok. Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi olmamız gerekirken neden set oluyoruz? Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi olmak gerekirken neden açan bizler oluyoruz? Keşke döneminizdeki ahlak anlayışı süregelseydi ve sizi örnek alan insan sayısı bu kadar az olmasaydı.</p>

	<p>Ö100: Benim ismim Ceyda, ben 2021 de yaşayan, üniversite okuyan bir gencim. Üniversite ne diye sorarsan medrese gibi bir eğitim birimi. Mesleklerimize yönelik eğitim aldığımız bir birim. Ben mesela mimarlık eğitimi alıyorum. Sana mektup yazmamın sebebi bir teşekkür borcundan ötürü aslında. Sana ve senin gibi bize düşünce kapıları açan tüm alimlere duyduğumuz bir borç. Belki de yaşamınızı sürdürürken isminizin bile hatırlanmayacağını düşünmüş olabilirsiniz ancak kaç yüzyıllar geçse de eserleriniz bu yüzyılda bile okunuyor. Bizlere ilim katmaya devam ediyorsunuz. Tek temennimiz siz kadar olamasa da sizler gibi bilgin bireyler olabilmek, yetiştirebilmek. Bunu da sizlerin eserlerinden edindiğimiz bilgiler ile yapacağız. Her şey için teşekkürler.</p>

4.2. “Sayın”, “Saygıdeğer”, “Saygı” ve “Selam” (4S) Teması

Katılımcıların birinci temadan sonra en fazla üzerinde durdukları kavramlar aşağıdaki şu dört kavram olmuştur: “sayın”, “saygıdeğer”, “saygı” ve “selam” (4S). Katılımcılar Mevlana Celaleddin Rumi’ye karşı saygılarını, selamlarını, sevgi ve muhabbetlerini göstermişlerdir. Bazı katılımcılar selam yerine “merhaba” diyerek sıcak mesajlar göndermişlerdir. Endişelerini sevgi ve saygı cümleleriyle yazmışlardır. Katılımcılardan Ö2 no.lu öğrenci mektubunda merhumun Mevlana hakkında şu cümlelerle ifade etmiştir: *“Zamanında söylediğiniz anlamlı sözlerle, eserlerinizle her dönemde yer edindiğiniz gibi bugün bile sözleriniz birçok insanın dilinde bugün bile gayet iyi bilinmekte. Mevlana deyince aklımıza hoşgörü gelir, insan ve Allah sevgisi gelir, insanın dili, dini ve ırkı ne olursa olsun kabul eden gelir. “Ne olursan ol yine gel” diyerek samimi ifadelerle çağlar öncesinden çağlar ötesine seslenmişlerdir. Bu da katılımcıların hem Mevlana Celaleddin Rumi’yi iyi bir şekilde anladıklarını hem de ona en yüksek değeri verdiklerini gösterir. Öğrenci mektuplarından ulaşılan “Sayın, Saygıdeğer, Saygı ve Selam” teması ve bu tema altında yer alan çeşitli ifadeler aşağıda Tablo 2’de gösterilmiştir.*

Tablo 2. Tema 2 için Öğrenci Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Doğrudan alıntı
“Sayın”, “Saygıdeğer”, “Saygı” ve “Selam”	<p>Ö21: Sizler ne güzel insansınız ki Peygamber aşkıyla yanıp tutuşursunuz. Ne güzel insansınız ki Allah sevgisiyle şu dünyadaki binbir çeşit insanın yollarını bir edersiniz. Keşke sizin bulduğunuz dönemde yaşasaydım, keşke sizin gibi büyük bir insanın öğrencisi olabilmek nasip olsaydı. Kendini bilen hangi genç istemez ki bunu. Belki de artık hayatta değilsiniz, ruhunuz şad olsun. Ama ününüz günümüzde bütün dünyada bilinir oldu. Gayrimüslimler bile sizin eserlerinizi severek okur oldu. Bu dünyada çok emeğiniz oldu, aranızda öyle hikmetli insanlar, öyle haşmetli eserler bıraktınız ki; bu insanlar ve bu ülke evelallah var oldukça sizin adınız da yaşama devam edecektir.</p>

	<p>Ö36: Öğütlerinizle beni en çok siz etkilediniz. Sizin görüş ve yaklaşımınız bana her zaman daha farklı ve özel geldi. Özellikle sevgi kavramınız. Çünkü siz sevdiniz; insanı, doğayı, hayvanları, yaşamı... En büyük ilke oldu bu bana, Sevmek. Herkesi, her şeyi sevmek. Herkes sevimliyi hak eder. Sevmek en güzel erdemdir aslında. İşte sizden edindiğim en büyük ilkem oldu bu benim. Çok teşekkür ederim size. Öğütleriniz ve gösterdiğiniz yollar için.</p>
	<p>Ö38: Eserlerinizle, hoşgörünüzle ve benimsediğiniz dünya görüşüyle herkesin aklında yer ettiniz. Mevlana adını dünyada ve ülkemizde duymayan çok az kişi kaldığını düşünüyorum. Eserlerinizi çoğunlukla Farsça kaleme aldığımız ve bunun yanı sıra nadiren Türkçe, Arapça ve Rumca kullanmayı da tercih ettiğiniz için çok fazla kesime hitap edebildiniz. Yazdığımız eserleri okuyunca dünyaya ve insanlara daha hoşgörülü bakmayı öğrendim. Keşke günümüzde yaşasaydınız ve bugünkü genç nesle yaşayan bir rol model olabilseydiniz. Böylece dünya daha güzel bir yer olabilirdi. Şu dönemde insanlar çok tahammülsüz. Bunun sebebinin az okumak eğitimsizlik ve en önemlisi tavsiyeler verecek Mevlana gibi bir rol modelin eksikliği olduğunu düşünüyorum. En çok sevdiğim sözünüz “her şey neye layıkta ona dönüşür” sözünüzdür.</p>
	<p>Ö42: Biz insanlara öyle değer verip öyle yüceltmişsin ki. Aslında yaşadığın dönemi merak ettim doğrusu. Çünkü bu dönemde toplumun büyük kesimi menfaati için her şeyi yapabilen, sadece kendisini düşünen, bencil insanlardan oluşuyor. Evrensel sevgi anlayışını bırakalım bir kenara da birçok insanın içinde sevgi kııntısı yok. Dünya bizim için var olmuş, üzerindeki her şeyi kullanma hakkımız var. Ama biz bunu o kadar sınırsız kullandık ki şimdilerde ve sonrasında kullanacağımız her şey için savaşıyor hale geleceğiz.</p>
	<p>Ö50: Mevlana Celaleddin Rumi, siz insanlara dil, din, ırk, cinsiyet, mezhep ayrımı yapmadan yol göstermiş, herkese merhamet, sevgi, nazikçe, bilge ve hoşgörüyü karşılamış önemli bir âlimsiniz. İnsanlara çeşitli öğüt ve tavsiyelerde bulundunuz. Cömert, yardımsever, şefkatli, alçak gönüllü, hoşgörülü olmayı, başkalarının kusurunu örtme ve kişinin olduğu gibi görünmesini öğütlediniz.</p>
	<p>Ö51: Bugünlerde senin “Olmaz dediğin ne varsa hepsi olur. Düşmem dersin düşersin, şaşmam dersin şaşarsın. Öldüm der durur, yine de yaşarsın.” sözünü çok daha iyi anlıyorum. Hayat bitti zannettim, güneşin daha doğmayacağını, günün bitmeyeceğini varsaydım ancak hep senin sözünün durduğu o yere geri geldim. İnsan denen varlık öyle bir ruha sahipmiş ki meğer... Olmaz dediklerini yaparmış, gitmem dediklerine gidermiş ve sonra ben nereye vardım diye dönüp bakakalmış. Daha yıllar öncesinden bunları keşfetmiş olan siz değerli büyüğümle keşke bir çay içme imkanına sahip olsaydım. Bu çay saatinde size neleri mi anlattırdım?</p>
	<p>Ö54: Hoşgörünün önemini coğrafyasının dışına çağlar boyunca yayan ve dünya dillerine çevrilen ‘Ne olursan ol yine gel’ sözünüz ile gönüllerin insanlığa nasıl açık kalacağını gösteriyorsunuz. Belki birkaç kelam ile yaratıcımızın affediciliğini hayatlarımız içerisine sirayet etmesi sağlanıyor. İnsanların birbirine anlayışını ve hoşgörüsünü kaybederek ayrıştığı topluma ışığınızı tekrar ulaşabilmesi ümidi ile yaşıyoruz.</p>

	<p>Ö56: Büyük aşık Mevlana Celaleddin Rumi, sen yaklaşık 750 Yıl önce 17 Aralık'ta Şeb-i Arus adı verilen bir merasimle en sevdiğine kavuştun. Hayatın boyunca sevgi dolu, aşk dolu ve hoşgörü dolu oldun. Diğer insanlara örnek oldun. Seni anlayanlar oldu, anlamayanlar oldu. Seni sevenler çok oldu, sevmeyenler de oldu. Seni anlamayanlar sustu, anlamayanlar hep konuştu. Senin Sema ayinini maddi amaçlarla kullanarak otellerde turist ağırlamak için kullananlar da oldu, "ne olursan ol yine gel" sözünü düstur edinerek insanlara yardım edenler de. Din, dil, ırk ve cinsiyet ayırt etmeksizin Dünya'nın her yerinde senin gibi yaşayan insanlar bulunmaktadır. Sayıları az ama kıymetli... Dünya'ya çok büyük bir iz bıraktın.</p>
	<p>Ö58: Sana yaşadığın zamanın çok ilerisinden yazıyorum. Şu an küresel bir salgınla mücadele ederken, tamamen iç dünyama dönmüş durumdayım. Bunları yaşarken sığınağımı Mesnevi'nde buldum. Kitabı karıştırırken önüme çıkan ilk beyit beni çok etkiledi. 'Beni benden değersiz bir şey için öldüren, benim kanımın uyumayacağını bilmez mi?' Bunu okuyunca sanki aramızdaki yüzlerce yıl kayboldu, yanımdaydın, seni yaşadım, kendimden bir parça gördüm sende. Hayatına ve sana olan ilgim o kadar büyüdü ki dünyanın geçiciliği, kendi beniğimi düşünmeden duramadım. Seninle beraber bir çok mutasavvıfa olan merakım arttı, farklı bir dünyaya girdim adeta. Sana içtenlikle teşekkür ediyorum, senin de dediğin gibi: Nihayet ben, beni buldum.</p>
	<p>Ö69: Bu mektubu sizden 800 yıl sonra yaşamak da olan bir öğrenci olarak yazıyorum. 800 yıl sonra bile hatırlanmak güzel bir şey olmalı, aslında bu dönemde yaşamadığınız için şanslısınız muhtemelen şu an yaşıyorsunuz ve aynı insan olsanız size din tüccarı, tarikatçı ve ya sahtekar adı verilir. Ne yazık ki dünya sizin dediklerinizi dinlemiş gibi numara yapmakta derslerde sizin hakkınızda bilgi alıyoruz hoş görünlük felsefenize hakim olmaya çalışıyoruz amma hepsi tabi ki sözde. Bize eğitim veren insanların dahi bir çoğu aslında sizin sevmediğiniz insan tipleri. Devletleri 2 yüzlü politikaları sebebiyle artık insanlar dinlere, ahlaka ve medeniyetlere ırkçı bir tavırla yaklaşmaya başladı, bide bunun sebebi insanlarmış gibi bu konularda böyle davrananları cezalandırmaktan konuşuyorlar ne kadar komik bir durumda olduğumuzu görmediğiniz için aslında mutlu olun ve huzur içinde uyuyun değerli insan.</p>
	<p>Ö70: Yaşantınız boyunca yazmış olduğunuz eserlerde anlattığınız Allah aşkı bizleri çok etkiliyor. Bizlerin bu aşkı yaşamadığımız şu dönemlerde eserleriniz bize bir ışık oluyor. Yaşamadığımız aşkı o kadar muhteşem anlatmışsınız ki eserlerinize baktıkça o aşk bizleri çok etkiliyor. Bu anlattığınız aşk o kadar muhteşem ki Müslüman olmayanlar bile hayran kalıyor. Eserleriniz tüm dünya tarafından okunuyor, birçok dile çevriliyor. Bıraktığınız bu mirası inşallah yaşatabiliyordunuzdur. Saygı ve şükranlarımla...</p>
	<p>Ö73. Sizin sekiz asırdır bozulmadan bu zamanlara taşınan tüm insanları kucaklayan bize sevmeyi hoşgörüyü aşılaman felsefeniz gibi... Bu tüm insanları kucaklayan felsefeniz günümüzde kendi yaşadığınız coğrafyayı aşarak tüm dünyada ses getirdiğini de belirtmek isterim. Bunun için gerçekten size müteşekkirim. Esas olan Anadolu kültürünü, hoşgörüsünü, anlayışını tüm dünyaya gösterme fırsatı tanıdınız. Sizi her sene Şeb-i Arus törenlerinde anyıyoruz. Umarız ki; oralardan bizi hissediyor, görüyorsunuzdur.</p>

	<p>Ö83. Mevlana Celeleddin Rumi büyüğümüz adınız bizim zamanlara kadar geldi yazdığınız eserinin Mesnevi yine bu zamana kadar geldi sizi derin bir mümin olarak bildim Efendim. Yolun öncüleri, dava adamları olarak sizlere imrenmekteyim efendim bugüne ışık tutan sözleriniz belki bizden sonrakilere de ışık tutacaktır. Sizinle beraber olmayı isterdim ama bu günde Allah'ın (c.c) dostlarının ne kadar yanına gidiyoruz ki? O zaman da sizin yanınıza dile kolay gelmek isterdim ama madem öyle o zaman bu günküler ile ne kadar beraberiz? Gönülden sevmek de önemli efendim Allah'ın (c.c) sevgilisine(s.a.v) komşu olmamız duasıyla ...</p>
	<p>Ö93. Sayın Mevlana “Ne olursan ol yine gel.” sözünün bugün önemini neredeyse yitirdiğini söyleyerek kötü bir haberle başlıyorum söze. Senin felsefence gönül değil çıkar birliktelikleriyle dolu bir çağdan yazıyorum sana. İnsanlığa tümünü kucaklayacak değerler bıraktığın için sana minnettarız. Senin adını en çok ananlar bugün ne yazık ki senin fikir ve karakterinden çok uzak hayatlar yaşıyorlar. Ama ben senin gayeni gerçekten anlayan insanlar olduğu umuduyla sonlandırıyorum sözlerimi.</p>

4.3. “Mesnevi”, “Mektup”, “Merhaba”, “Muhterem” ve “Muhteşem” (5M) Teması

Katılımcılar tarafından en fazla vurgulanan kavramlardan beşi “Mesnevi”, “merhaba”, “mektup”, “merhaba”, “muhterem”, ve “muhteşem” şeklindedir. Şiirlerin, duyguların, düşüncelerin ve yazım tekniklerinin seneler sonra bile hayranlıkla okunacak çok kıymetli hatıralar ortaya koyduğuna dikkat çeken katılımcılar, bir taraftan Mevlana Celeleddin Rumi'ye büyük muhabbet beslerken, diğer yandan kendileri için verilen mesajdan dolayı teşekkür etmektedirler. Ayrıca tüm öğrencilerin mektuplarında Mevlana'nın Mesnevi adlı şaheser yapıtına atıfta buldukları görülmekte ve Mesnevi'den haberdar oldukları anlaşılmaktadır.

Mevlana'yı Türk toplumunun ünlü bir düşünürü olarak gören Ö98 no.lu öğrenci, mektubunda şu noktaların altı çizilmektedir: *“Ey Gönüller Sultanı, Ey Varlıkların Efendisi, Ey her ilme sahip, aynı zamanda hiç olma mertebesine erişmiş, ay kadar parlak, yıldızlar kadar ilim sahibi tek ve biricik Sultanın kulu, kölesi, Şems'in sırdaşı, yoldaşı, aşığı, hak ve halkın sevgilisi, Celalettin Rumi; sana mektup yazacağımı öğrendiğimde ilk aklıma gelen özelliğın sonsuz ilim sahibi olacak kadar geniş ufuklu, tüm ilmini bir kenara itip bir zerre aşk damlası olmak için hiçleşecek kadar büyük gönüllü olmandı. Konya'da türbende duyduğum gül kokusu geldi burnuma, işledi ruhuma...”*

Aşağıdaki mektup başlıklarında “Mesnevi”, “mektup”, “merhaba”, “muhterem” ve “muhteşem” Mevlana Celeleddin Rumi ile bütünleştirilmiştir. Bu tema altındaki öğrenci ifadeleri aşağıda Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3. Tema 3 için Öğrenci Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Doğrudan alıntı
“Mesnevi”, “Mektup”, “Merhaba”, “Muhterem” ve “Muhteşem” (5M)	<p>Ö1: Her sözün altın değerinde. Nasihatların günümüzde hala geçerliliğini koruyor. Sanki zamansız cümleler kurmuşsun gibi. Hakkında bazen dedikodular çıkıyor ama benim zamanımda herkes hakkında her şey söylenebiliyor. Ün ve şöhret için insanlar en güzel insanı bile harcayabiliyorlar. Ben artık hiçbir yoruma aldırış etmiyorum. Hiçbir eleştiriyi okumuyorum. Kendimin ve sizlerin direk bağlanmasını istiyorum. Ama bu bağlantılarda gittikçe zorlaşıyor. Sözler ve o sözleri söyleyen insanlar uyuşmayınca en güvendiğim dağlar yıkılıyormuş gibi hissediyorum. Şiirlerin çok güzel ama gerçekçi mi bilmiyorum. Ne yapmak istediğime dair zerre fikrim yok. Bir kaç hayalim var geri kalan hayatım ise rüzgarda yaprak misali. İyi bir insan olmak istiyorum beşerlikten kurtulmak istiyorum ama izin vermiyorlar, izin vermiyorum kendime. Sözlerim ile hareketlerim uyuşmayınca bazılarında söylemekten bazılarında ise yaptıklarımın vazgeçiyorum. Bir de kendimi anlatmayı çok seviyorum. Kötü bir şey mi acaba bu? Eserlerini okumadım şiirlerini orada burada gördüm.</p>
	<p>Ö9: Öğretilerinizden faydalanamadık, her zaman gözümüzün önünde olan şeyleri hayatımıza sokamadık. Şiirlerinizi anlayamadık. En önemlisi Mesnevinizden ders alamadık. Gelecekte durum ne olacak bilemem ama şuanda durum çok parlak değil. Ama hemen umutsuzluğa kapılmayın efendim sizin düşüncelerinizle yaşayan tehvid inancıyla yanıp tutuşan gençlerimiz her daim vardı ve var olacak. Ve aklıma kazınan o sözünüzü size söylemek istiyorum beni hangi yönden daha iyi yakaladığınızı anlamak için diyorsunuz ya “Mum olmak kolay değildir. Işık saçmak için önce yanmak gerekir.” Üstadım bu nasıl bir sözdür bu ne güzel bir laftır. Keşke sizi görmek nasip olsaydı, size danışabilmek doğru yolu sizinle bulmak nasip olsaydı. Neyse kismet diyelim. Sözlerimi bitirirken sizi sevgi ve saygıyla anıyorum. Ve şunu da biliyorum sizi anlamak sizi yaşamak için görmeye gerek yok sizin yüce eserlerinizi de okusak yanımızda hissedebiliriz.</p>
	<p>Ö12: Sizin için en güzel ilke insanları sevme, onları kabullenme ilkesidir. Hoşgörü denince akla gelen ilk isimlerden biri sizsiniz. Siz de tıpkı Yunus Emre gibi, yaratılanı Yaratıcı’dan ötürü sevenlerdensiniz. İnsanı olduğu gibi kabullenmenizin yanı sıra “Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol.” ilkesini benimseyip insanların ikiye bölünmekten uzak durmasını tavsiye etmişsiniz. Yüzlerce yıl öncesinden kaleme aldığınız “Mesnevi” adlı eseri günümüzde halen en çok okunan eserler arasında yerini almaktadır.</p>
	<p>Ö35: Öncelikle belirtmek isterimki sizin deyimleriniz sizin zamanınızdan bugüne kadar kalıcılığını korumaktadır. Deyimleriniz, eserleriniz tüm dünyada şaheser oldu. Sizin ne yaşadıklarınızı, ne hissettiklerinizi bilmeyi çok isterdim gerçekten. Tüm bu yazdıklarınız normal bir hayat sürmüş insandan çıkamaz. Ne yazık ki, günümüzde insanlar eskiye nazaran çok daha bencil, saygısız, kaba ve saymakta utandığım daha neler neler. Benim çok beğendiğim deyimlerinizden biriyle mektubuma devam etmek istiyorum. “Ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol”. Bu söz o zamanlardan bugüne kadar kalıcılığını koruyor. Ama bu deyim insanları üzerinde görebiliyoruz. Herkes olmadığı bir kalıba konuluyor veya kalıba giriyor. Ama ben de birgün herşeyin çok daha iyi olabileceğini düşünüyorum.</p>

	<p>Ö44: Biliriz ki “Mevlana” deyince sular akarken durulur veya başka bir deyişle akan sular durur. Mevlana demek evrenin sırrına mazhar olunan bir sufi demek. Mevlana demek tasavvuf demek. Tasavvufi bir tuğla ile örülmüş kalbe sahip bir mutasavvıf demek. Biz böyle tanıdık sizi ve tanımaya da devam edeceğiz. Mektubu burada noktalamak istiyorum. Ancak mektubun sonlanması demek bu duygularımın noktalanması demek değil. Belki bir virgül ile yeni duygu dünyalarına yönelmek demek. Mektup boyunca anlatmak istediğimi şimdi yine vurgularım ki her çağda değeriniz biliniyor ve unutulmuyorsunuz. Tıpkı bu seneki Şeb-i Arus zamanında da olduğu gibi. Umuyorum ki gelecek nesillerce de sevilecek ve benimseneceksiniz. Onlar da bu çağdan ömrün son anına dek olan çağa kadar adınızı hafızalardan sildirmeyip bilakis kazımaya çalışacaklar.</p>
	<p>Ö57: Bize aydınlattığınız yolda ilerlerken size bu mektubu yazmaktan onur duyarım ama başım dik bir şekilde karşına çıkabilir miydim bilemem. Yüzyıllar önce ne olursan ol yine gel dediğin bu topraklarda artık kimse kimse için bir yere gitmiyor. Sadece birlikte yarattığımız cehenneme doğru gidiyoruz. Benim hala umudum var ama evren her zaman değişim yaratmak için savaşıyor ve nasıl iyiden kötü çıktıysa bir gün aydınlığa çıkabileceğimize inanıyorum. Umarım insanlar cehennemi yaratmadan cennete yönelebiliriz bu dünyada.</p>
	<p>Ö67: Yedi yüzyılı aşkın süre önce yaşadığınız coğrafyada bulunamasak da sadece bize bıraktıklarınızla bile, gönlümüzle o dönemde yaşayabiliyor, yaşadıklarımızı hissiyatımızla anlayabiliyoruz. Fakat bizler çoğu zaman sevgiyle kalmayı başaramıyoruz sizin gibi. Yaşadığım çağda bugün yolu hiç sevgiye uğramamış kalpler, düşünme yetisini kaybeden beyinler ve bunların sebep oldukları savaşlar, zulümler var. Oysa siz ne güzel demiştiniz yapmamız gerekeni:</p> <p>“Dün zekiydim dünyayı değiştirmek istedim. Ama bugün akıllıyım kendimi değiştiriyorum.”</p>
	<p>Ö68: Keşke her şeyi değiştirmekten önce kendimizi değiştirebilmekten bahsedebilsek. Sizdeki barış tohumlarını ülke ülke serpiştirebilsek her insana, umudunuzdan dağıtabilsek her canlıya. Kalbim umut ediyor ki; evrensel bir hoşgörü, barış ve sevgi ortamı bizlere uzak düşmeyecek. Tüm dünya ülkeleri insanlara ve olaylara sizin düşünceleriniz doğrultusunda hoşgörüyle bakabilecek ve birbirini seveceklerdir. Size yazdığım mektubumu noktalamadan yine sizinle benzer görüşlere sahip Yunus Emre’ye de değinmek isterim.</p>
	<p>Ö71: Sevgili büyüğüm Mevlana Celaleddin Rumi, Vefatınızdan bu yana geçen 700 yılda dünyamızda nelerin değiştiğini, insanların nasıl farklılaştığını, bazı kavramların nasıl anlam ve boyut farklılığına uğradığını size anlatmak; aynı zamanda 7 asırdan bu yana taşınmış bu güzel felsefenize teşekkür etmek için bu mektubu yazmak istedim.</p>

	<p>Ö75: Sevgili Mevlana Celaleddin Rumi, hoşgörün ile birçok insanın kalbinde taht kurdun, birçok insana ışık tuttun. Zor zamanlarında ağzından çıkan her sözle, yazdığın her yazıyla umut oldun. Birbirinden güzel eserlerle edebiyatımızda sarsılmaz bir yere sahip oldun. Yediden yetmişe herkesin bildiği nasihatleriyle gönüllerde taht kurdun. Eserlerinde insan sevgisini din, dil, ırk ayırt etmeden zamansız bir şekilde aşıladın. Allah aşkını ve ilahi gücü eserlerinde kusursuz anlattın birçok insana ise bu sevgiyi aşıladın. Kimseyi yargılamadan herkese hoşgörü ile yaklaştın ve insanlara da bunu anlattın. Hem dünya hem de Türk edebiyatında sarsılmaz bir yere sahipsin. Bizim yolumuza ışık tuttuğun için toplumumuz sana minnettar.</p>
	<p>Ö82: İtiraf etmek istiyorum ki çocukken sizi yalnızca hikayelerde geçen kurgusal bir karakter sanıyordum. Çünkü bana gerçek insan olmayacak kadar iyi bir insan gibi gelirdiniz. Hala bazen öyle geliyorsunuz gerçi. Belki de bu benim çocukken insanlara bakış açımla alakalı bir sorundu. Aslında bakarsanız belki de değil gerçekten öyleydi. Çocukken çok umutsuz, sessiz, sakin kendi kabuğundan ayrılmayan bir çocuktum. İnsanları uzaktan izlerdim çoğu zaman ve sizin gibi insanlara baktığımda onların güzel yönlerini görebilecek olgunluğa sahip değildim. Hayatımın dönüm noktası olacağını düşündüğüm üniversite hazırlık sınavına hazırlandığımda sizi gerçekten araştırıp tanıma fırsatı bulabildim. O zamanlar umutsuzluk ve huzursuzluk ruhumu ele geçiriyormuş gibi hissettiğim anlar olmuştu. Vaktimi farklı şeylere harcamak için oyalanırken tanışabildim sizinle. O zaman sizi tanımak, sizi okumak bana büyük ilham olmuştu diyebilirim. Sizin metinleriniz ve düşünceleriniz çoğu zaman benim için ağır olsa da anlamadığım bir şekilde içimi huzurla doldurabiliyorlardı. Siz öyle bir insansınız ki benim gibi boşlukta olan kaybolmuş insanların bile kalbini bulup ona dokunabiliyorsunuz. İçtenlikle, teşekkürler.</p>
	<p>Ö87: Bugün yine sayenizde hayatın elini tuttum. Her karanlığa düştüğümde, öğretilerinize sığmıyorum karanlıktan çıkabileceğimi bilerek. Varlığınız gençliğimin değerini hatırlatırken bana, yaşamın, yaşamanın, insan olmaya çalışmanın, dünyada olmanın her şeye rağmen harika bir şey olduğu hissediyorum cümlelerinizde. Bana herkes hayat dersi verebilir, özlü söz söyleyebilir, bir büyüğümden dinlemeyeceğim hiçbir şey yoktur. Hayatın anlamını anlatan tüylerimi ürperten cümleleri duymak hayat-taki en büyük zevkim olmakla beraber, bu cümleleri söyleyen insanları anlıyor olmanın büyüklüğünde hissederek kendimi yüceltiyorum. Sizin öğretilerinize uymaz biliyorum. Ama yaşamın benim için tek tadı bu. Dün akıllıydım dünyayı değiştirmek istedim, bugün ise bilgeyim kendimi değiştirdim, dediğinizde ben tam bu geçişte olduğumu hissediyorum. Bu cümleyi okumasam belki yerimi bile bilemezdim. Bu yüzden size teşekkürü borç bilirim. Kendi içimde sıkıştığımı hissettiğimde “Kapı ardına kadar açıkken neden hapisanede kalırsın?” dediniz, öğrendim. Canım yandığında karanlıktayım sandım “Yaraların, ışığın içeri girdiği yerdir” dediniz. Çok büyük de konuştum daha da konuşurum ama artık biliyorum yutacaklarımı. Çünkü “Olmaz dediğin ne varsa hepsi olur. Düşmem dersin düşersin, şaşmam dersin şaşarsın. Öldüm der durur, yine de yaşarsın.” İnsanların en hayırlısı, insanlara yararı olandır. Sözün en hayırlısı, az ve anlaşılır olanıdır. Az ve anlaşılır her sözünüz için teşekkür ederim.</p>

4.4. “Çok”, “Büyük”, “Pek” ve “Değerli” Teması

Katılımcıların üzerinde durdukları kavramlardan dördü “çok”, “büyük”, “pek” ve “değerli” kavramlarıdır. Katılımcı öğrenciler, Mevlana Celaleddin Rumi ile ilgili olarak, onun eserlerindeki manevi duyguları hissetme ve yaşamın çok güzel bir duygu olduğunun altını çizmişlerdir. Katılımcı öğrencilerden Ö3’te şöyle seslenilmektedir: *“Çok sevgili gönül büyüklerimizden olan Sayın Celalettin Rumi; senin eserlerini ve hayatını çok merak ettiğimden dolayı sana bu mektubu yazıyorum. En başta sormak istediğim soru, devrinde yaşayan öğrencilerin ve akrabalarının Şemsi Tebrizi ile ilgili olumsuz düşüncelerinin sebebi ne olabilir, bu konuda düşüncelerini çok merak ediyorum. Eserlerinde tasavvuf yolunda birlikte yürüdüğün arkadaşın Şemsi Tebrizi ile aranızdaki sıkı dostluğun derecesini onlara anlatmadığından ya da eksik anlattığından dolayı yanlış düşüncelere kapılmış olabilirler mi?”* Bu tema altında yer alan çeşitli öğrenci ifadeleri aşağıda Tablo 4’te sunulmuştur:

Tablo 4. Tema 4 için Öğrenci Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Doğrudan alıntı
“Çok”, “Büyük”, “Pek” ve “Değerli”	
	<p>Ö6: Nasılsınız? Umarım hayatınızda her şey yolunda gidiyordur. Size Malatya’dan yazıyorum. Hoşgörüsüzlüğün ve başka kimliklere tahammülün azaldığı günümüz dünyasında sizin gibi “Ne olursan ol gel.” felsefesiyle yaşayan insanların aramızda yaşadığını bilmek geleceğe dair umutla bakmamın en önemli sebeplerinden. Hayatlarımız sadece elimizdeki telefonlardaki sanal dünya olmuşken gerçekleri, yaşadığımız hissinden oldukça uzaklaşıyorum. Sizin eserlerinizi okurken dünya metasına nasıl da fazlaca kapılmışım onu anlıyorum. İnsanların diğer insanları gönül gözüyle değilde obje gözüyle görüyor olması canımı oldukça fazla sıkıyor bu günlerde. Sizinle yüz yüze sohbet etme düşüncelerinizi dinlemeyi çok isterdim. Ama şu an size mektup yazıyor olmak bile oldukça heyecan verici. Umarım en yakın zamanda sizinle yüz yüze görüşebilme imkanım olur. Sağlıcakla kalın.</p>
	<p>Ö19: Bugün birçok sözün bizim hayatımızda bize çok şey anlatıyor ve öğretiyor. Bu hayatta tanışmak ve konuşmak istediğim insanlardan birisin . İlminin ve zekânın büyüklüğü verdiği öğütlerden bile anlaşılırken seninle sohbet etmenin ufkumu genişleteceğine eminim. Okuduğum zaman bunlar nasıl aklına gelmiş de yazmış acaba diye merak ettiğim birçok sözün var. En sevdiğilerimden birisi “Ya olduğun gibi ol, ya görüldüğün gibi ol.” Bu ve bunun gibi birçok sözünü örnek alarak iyi insan olma yolunda ilerliyorum. Bana ve insanlığa kattığın her şey için teşekkürler.</p>

	<p>Ö22: Vefatınızın üstünden çok zaman geçmesine rağmen akıllarda kalıcılığınızı büyük bir din ve ilim bilginliğinizle bıraktınız. Günümüzde eserleriniz büyük ilgi görmeye devam ediyor, mezar yeriniz olan Selçuklu Sarayı'nın Gül Bahçesinde bulunan Mevlana Dergâhı müze olarak kullanılıyor. Tıpkı zamanınızda; medresede sizi dinlemeye gelenlerin sayısı dolup taşıdığı gibi günümüzde de müzeye yoğun ilgi bitmiyor. Size imrendiğim konulardan birisi de ölümü aslında yeniden doğuş günü olarak kabul etmeniz. Sonuçta ölüm hayatın vazgeçilmez bir parçası ve aslında her insan doğarken ölüyor zaten. Siz aslında sevdiğinize yani Allah'ınıza kavuştunuz ve bu yüzden dostlarınıza da arkamdan ağlamayın nasihatlerinde buldunuz.</p>
	<p>Ö30: Seni anlatmaya kelimeler yeter mi bilmem. Dilimin döndüğünce sana olan hayranlığımı anlatmaya çalışacağım işte. Yaşadığın dönemde kıymetini ne kadar bildiler pek bir fikrim yok. Ama günümüzde ziyaretine yalnızca ülkemizden değil dünyanın dört bir yanından insanlar geliyor. Yazdığın şiirler birçok dile çevrildi. Senin Allah'a duyduğun kavuşma özlemi beni çok etkiledi. Bu özlem, öldüğün günü "Şeb-i Arus" yani "düğün gecesi" olarak adlandırılacak kadar derin bir özlemmiş. Senden sonra Mevleviler tarafından devam ettirilen semalar Allah aşkıyla nasıl bu dünyadan soyutlandığının en güzel göstergesi. Hayran olmamak mümkün değil. Gittiğin yerde eminim ki mutlusun, e boşuna düşün gecesi demedin ölüm gününe. Mutlak sevgiline kavuştun, huzur içinde uyu.</p>
	<p>Ö32: Merhaba Mevalana ben senin büyük bir hayranımın bu gün sana bu mektubu yazmamın sebebi de budur.Sen ülkemizde olan en iyi şairlerdendensin yazdıkların ve yaşadıkların beni her zaman etkilemiştir. Keşke seninle aynı dönemde olup senin öğrencin olabilseydimde senin şiirlerini bizat senden dinleyebilirdim ama olsun senin yazdıkların her zaman bana ilham kaynağı olmuş ve eminimki bir çok insanada ve bizleri Allahın sevgisine iletmiştir. Her günahımın ardındanana senin "Ne olursan ol yine gel. Bizim dergahımız ümitsizlik derhahı, yüzkere tövbeni bozmuş olsan da yine gel" şiirin beni etkiliyor. Ama şunu bilmenizi isterimki sizin gibi biri olmayı o kadar çok isterim ki inşallah sizin yolunuzdan gelebilir ve sizin gibi bir Allah ve peygamber aşığı olabilirim. İçimde size yazmak istediğim daha nice şeyler vardır ama şimdilik bu kadarını yazabiliyorum. SEVGİLERİMLE...</p>
	<p>Ö37: Müslüman şairimiz Mevlana en önemli eseriniz Mesnevi'den ölümünüzü önce yazdığınız son şiire kadar bize çok şey öğrettiniz. Sadece bize değil bütün dünyaya çok şey öğrettiniz. Söylediğiniz her söz her okuyanın ruhu içten dokunuyor ve hafızada büyük bir etki yaratıyor. "Kitaplardan önce kendimizi okumaya çalışalım." sözünüze hayranım çünkü gerçekten bazen insan ne kadar okusa kendini tanımasza istediği yere ulaşmayabilir. Mevlana sizin sözleriniz ve eserleriniz hayatımızdaki bütün problemlere çözüm veriyorsunuz. Vasiyetiniz bizim için çok değerlidir ve eserlerinizden elimize geldiği kadar öğrenmeye ve hayatta anlamaya çaba gösteriyoruz.</p>

	<p>Ö41: Çok kıymetli çok değerli ve fakat değeri insanlar tarafından farklı anlaşılan farklı yorumlanan abdal insan Mevlana Celaleddin Rumi... İnsanlar çok değişti artık hiç kimse münzevi bir hayatı sevmiyor ya da şöyle söylemek gerekirse kimse sizin seçtiğiniz hayatı yönlendirdiğiniz o hayat tarzını kendisi için sevmiyor yaşamıyor sizin için.</p> <p>“Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol. Şefkat ve merhamette güneş gibi ol. Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol. Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol. Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol. Hoşgörülülükte deniz gibi ol.”</p>
	<p>Ö54: Hoşgörünün önemini coğrafyasının dışına çağlar boyunca yayan ve dünya dillerine çevrilen “Ne olursan ol yine gel.” sözünüz ile gönüllerin insanlığa nasıl açık kalacağını gösteriyorsunuz. Belki birkaç kelam ile yaratıcımızın affediciliğini hayatlarımız içerisine sirayet etmesi sağlanıyor. İnsanların birbirine anlayışını ve hoşgörüsünü kaybederek ayrıştığı topluma ışığınızın tekrar ulaşabilmesi ümidi ile yaşıyoruz.</p>
	<p>Ö55: Bu gün size bu cümleleri gelecekte yazıyorum. Aslında yüz yıllar önce toplumların ayrışması, sınıf farkları, aynı düzenin ve sosyal yaşamının içinde çıkarlarımız ve isteklerimiz doğrultusunda birbirimizden insanlarımızdan ve bazen aile bireylerimizden bile kin duygusu, öfke ve kibirle birlikte nasıl uzaklaştık. Bizi biz yapan değerlere o kadar kaptırdık ki kendimizi farklı gelenlere, istediğimiz gibi gitmeyen işlere ve bizim gibi olmayan insanlara sırt çevirdik. Bu gün size bir büyüğüm olarak az da olsa bunların yanlışlarını, hayatın farklılarla güzel olduğunu ve her ne yaparsak yapalım sevgi ve hoşgörüden uzaklaşmamız gerektiğini bize anlattığın için çok teşekkür ederim size. Ve sizin bir sözünüzle tamamlamak isterim “Her ne olursan ol yine gel!”</p>
	<p>Ö92: Hz. Mevlana, seninle her mektuplaşmamızda bir öğüdünü bana aşılama çalıştın. Bugün 7 tanenin sonuncusuna geldiğimiz yani “Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol.” öğüdünü uygulamaya koymaya çalıştığımı anlatacağım. Etrafıma bakıyorum da sosyal medya gibi mecralarda herkesin olduğundan farklı görünmeye çalıştığı çok net anlaşılıyor. Tam da burada sözünün değeri daha da bir artıyor. Olduğumuz halden memnun değil ve bunu görüntümüze yansıtılmaktan çekiniyorsak olmak görüldüğümüz gibi olmaya çabalamalıyız. Arada fark ortaya çıktığında anlaşmazlıklar, yakın çevreyle sürekli problemlere sahip olan ama uzaktan güzel duran bir karakter mensubu oluyoruz. Belki görüldüğümüz (istediğimiz) gibi olmak zordur ama bir yerden başlamalı ve olduğumuz gibi görünerek en azından dürüstlüğü elde edebiliriz. Bana kattığınız her değer için teşekkür ederim.</p>
	<p>Ö96: Sizin felsefenin “Her ne olursan ol yine gel.” sözleriyle sadece Anadolu topraklarında değil; tüm dünyadaki kişisel gelişim ustalarına ve yöntemlerine etkin olmuştur. Senin felsefeni, öğretilerini kendi ekollerine birleştirmişler; senden övgüyle söz ediyorlar. Bu beni çok gururlandırıyor sizinle aynı topraklarda yaşamış olmak. Hatta Konya Mevlana Müzesine gidip sizi ziyaret ettiğimde bunu daha çok fark ettim. Değer yargıları olarak aile, çalışma, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, sorumluluk, yardımseverlik, mutluluk konularına önem verdiniz. Siz ve Şems insan sevgisi ve koşulsuz sevgiyi benimsememiz bende derin düşünceler yarattı.</p>

4.5. “Güzel”, “Gönül” ve “Âşık” Teması

Katılımcıların sıklıkla üzerinde durdukları, “güzel”, “gönül” ve “âşık” kavramlarıdır. Katılımcılardan Ö99 numaralı öğrencinin “*Âşık Celeddin Rumi*” başlıklı mektubunda, “*Ben sizin zamanınıza epey uzak bir gelecekte size günümüzden bahsetmek, siz bugün burada olsaydınız neler yapardınız diye sormak için size bazı şeyleri danışmak istiyorum. Sabrınızdan, hoşgörünüzden ve insan sevginizden çok şey öğrendik sizden sonra yaşamış nesiller olarak. Günümüzde ne sizin kadar sabırlı ne de hoşgörülü kimse kalmadı sayılır.*”

“Güzel”, “gönül” ve “âşık” temalar altında yer alan diğer öğrencilere ait ifadelerden bazıları aşağıda Tablo 5’te sunulmuştur:

Tablo 5. Tema 5 için Öğrenci Görüşleri

Tema (Kategoriler)	Doğrudan alıntı
“Güzel”, “Gönül” ve “Âşık”.	Ö15: İnsanı sevmeyi, ona saygı duymayı unuttuk. Hayatın içine çok daldık ilahi aşkı anlayamadık. Akli aşkın aşkı da insanlığın hizmetine sunamadık. Bencillikten arınamadık hiç düşünmeden birbirimizin kalbini kırar olduk.
	Ö20: Allaha olan aşkınız ile yanıp tutuşan kalbiniz ile tanıdım sizi. Mevla’ya olan aşkın yolunu aydınlatıyor. Söyler misin ey Allah’ın dostu senin gibi ilahi aşk ile yanıp tutuşmak için ne yapmam gerekiyor. Sizi göremedim ama yazdığınız o kadar güzel sözler ve şiirlerinizi okuyup uzun uzun düşüncelere dalıp yanınızda hissediyorum. Mektubumu bu sözlerle devam etmek istiyorum. Şair der ki; sevdiğini düşünen hep yanar... Mevlana cevap verir: Sevdiğini düşünmeyen neye yanar.
	Ö25: Hayatta en önemli olan şeyin, insanın kendi iç huzuru ve kendine verdiği hesap olduğunu hatırlatıyor bana. Bunun için size müteşekkirim. Fakat yine “Gel, ne olursan ol yine gel!” sözünüze pek katılmadığımı söyleyeceğim. (Umarım bana darılmazsınız.) Sizin kadar yüce gönüllü ve bağışlayıcı değilim maalesef. Bana bunu bizzat öğretebilmenizi çok isterdim. Bireysel alandan çıkacak olursak, ışığınızın birçok insanı aydınlattığını, birçok insanın kalbine dokunana sözleriniz olduğunu bilmenizi isterim. Unutulmadınız ve asla unutulmayacaksınız. Sağlıcakla kalın.
	Ö40: Mevlana’nın “Hayatın amacı aşktır.” felsefesi her zaman dikkatimi çekmiştir. Ne kadar katılıp ne kadar katılmadığımı bilmesem de her zaman üzerinde düşünmeye itmiştir beni. Aynı zamanda bazı sözlerinin de hayatımda kendime güvenmemde ve evrenle barışık olmamda çok katkısı olmuştur. “Kendini küçük görmeyi bırak. Sen yürüyen evrensinsin. Sadece kalpten gökyüzüne dokunabilirsin.” En sevdiğim ve kendime hatırlattığım iki sözdür.

	<p>Ö45: Efendim öncelikle size saygılarımı ileterek başlamak istiyorum. Üzerinden kaç asır geçmesine rağmen hala daha fikirle- rinizle davranışlarınızla yaşamanız ne güzel bir şeydir ve bizden sonraki zamanlarda da bu fikirlerin yaşayacağından eminim. Bir önemli konu ise yaşadığınız dönemi bizzat göremedik fakat bır- aktıklarınızı anlattılar çok ders çıkardık. O dönemleri bıraktı- ğiniz güzel eserlerle hissettik. Talebeniz olmak nasıl bir duygu olurdu acaba bu duyguyu yaşamak isterdim. Mektubumu sizin yedi öğütünüzden biri olan ve hayatımda da uyguladığım bir söz- le bitirmek isterim. “Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.” - Mevlana</p>
	<p>Ö50: Mevlana Celaleddin Rumi, siz insanlara dil, din, ırk, cinsi- yet, mezhep ayrımı yapmadan yol göstermiş, herkese merhamet, sevgi, nazikçe, bilge ve hoşgörülle karşılaşmış önemli bir âlimsi- niz. İnsanlara çeşitli öğüt ve tavsiyelerde bulundunuz. Cömert, yardımsever, şefkatli, alçak gönüllü, hoşgörülü olmayı, başkala- rının kusurunu örten ve kişinin olduğu gibi görünmesini öğüt- lediniz.</p>
	<p>Ö60: Fâni vücudunuz bu dünyayı terk edeli yıllar geçmesine rağ- men biz sizin fikir ve görüşlerinizden insanları aşılamaaya çalış- tığınızı iyi olmak filinden hala yararlanıyoruz. Bize aktardığınız görüşlerinizi, yaşadıklarınızı saygıyla anıyoruz. Bize aşıladığınız tüm güzellikler için size minnettarız.</p>
	<p>Ö62: “Işık saçmak için önce yanmak gerek.” demişsin. Belki de daha mum bile olamadan güneş olmaya çalıştığım için hayatta hep başarısız oldum. Belki haberin yoktur; otuz yaşındayım ve sıradan bir hemşireyim. Bir de Moleküler Biyoloji ve Genetik diye bir bölüm okuyorum. Bu bölümü okuduğum için kendimi bazen zeki sanıyorum. Sonra otuz yıllık geçmişime bakınca uya- nıyorum. Bir sigara yakıyorum ve tekrar uyuyorum. Patavatsızca düşen bir kar tanesi gibi sallanıyorum. İşime ne gelirse o oluyo- rum. Bazen yanıyorum ama çabuk sönyorum; tabii, ne de olsa kar tanesiyim, eşsizim ya!.. İşte böyle kendimi kandırıyorum. Tekrar başa dönüyorum. Ölmeyi bekliyorum. Belki de benim şamdanım cehennemdir diye düşünüyorum...</p>
	<p>Ö76: Hakkında çok şey duydum ama yine de daha senin hakkın- da öğreneceğim çok şey varmış gibi geliyor. Türk ve Dünya ede- biyatında yerin doldurulamaz birisin. Bana göre bunun sebebi eserlerinde insan sevgisine ve ilahi aşka her şey den çok ve her- kesten daha orijinal bir biçimde yer vermenden kaynaklanıyor. Eserlerinde verdiği tavsiyeler ve nasihatler dünyanın her yerin- deki insanlara erişebilmiş ve onlara yol göstermiştir. Toplumlu- muza bunca yıldan sonra bile bir ışık olduğun için sana teşekkür ederim.</p>
	<p>Ö79: Tevhit inancı dahilinde söyledikleriniz otantik bir öğreti oluşturuyor. Üstüne düşündüğünüz kavramlarda kavramlar ara- sı sınırları kaldırmamız ve tüm varlığı birliğe götüren bir model oluşturmanız hep ilgimi çekmiştir. Hoşgörü kavramı üzerine düş- üncelerinizin toplumumuzun zemininde oluşturduğu sağlam ahlaki yapının yanında çalışmalarınız felsefe içerisinde de çok farklı bir anlayış olarak duruyor.</p>

	<p>Ö99: İnsanlar bu dünyaya biz iz bırakabilmeyi sizin yaptığınızı gibi insan severek, hoşgörülü yaklaşarak değil; yalnız olarak, insanlarla iletişimi keserek, kimseye yaralarını acılarını göstermeyerek ve kimseyle empati kurmayarak sadece ve sadece kendilerini düşünüp kendileriyle ilgilenerek yapacaklarını sanıyorlar. Fakat insan insan olmadan bu dünyaya iz bırakabilir mi? İnsanlar birbirleri için yaratılmamışlar mıdır? Siz bu dünyaya insan sevgisi ile izinizi bıraktınız, bizler sizi örnek alarak yaşamaya çalıştık. Sanırım başaramadık. Siz bu zamanda yaşasaydınız o zamanki düşünce ve davranışlarınız sizce aynı kalır mıydı? Kalırdı dersene sizce bu zamanda bu dünyaya yine iz bırakabilir miydiniz? Sizin söylediklerinizin ve yaptıklarınızın kıymetini bilecek bir toplum bulabilir miydiniz karşınızda? Bunları merak ediyorum ve sizi saygıyla anıyorum.</p>
--	---

Sonuç

Katılımcıların yazdığı mektupların içerik analizlerinden çıkarılan ve öğrencilerin özellikle üzerinde sıklıkla durduğu kavramlar ve öne çıkardıkları başlıklar düşündürücüdür. Mektuplarda açıkça Mevlana Celaleddin Rumi'ye karşı duyulan sevgi, saygı, muhabbet, selam, teşekkür ve minnettarlık duyguları ortaya çıkmıştır.

Katılımcılar özellikle mektup başlıklarında en fazla “sevgili” ve “Mevlana Celaleddin Rumi” ve “selam” kavramlarını vurgulamıştır. Tüm katılımcılar bu üç tema üzerinde durmuşlardır. Bu da katılımcıların hem Mevlana Celaleddin Rumi'yi iyi bir şekilde anladıklarını hem de ona en yüksek değeri verdiklerini gösterir. Katılımcılar tarafından üzerinde durulan başka ifadeler ise “gönül”, “güzel” ve “âşık” kavramlarıdır. Şiirlerin, duyguların, düşüncelerin ve diğer yazım tekniklerinin seneler sonra bile hayranlıkla okunacak çok kıymetli hatıralar ortaya koyduğuna dikkat çeken katılımcılar, bir taraftan Mevlana Celaleddin Rumi'ye büyük muhabbet beslerken, diğer yandan kendileri için verilen mesajdan dolayı teşekkür etmektedirler. Katılımcıların üzerinde durdukları kavramlardan ikisi de “değerli” ve “büyük” kavramlarıdır. Öğrenciler, Mevlana Celaleddin Rumi'nin eserlerindeki manevi duyguları hissetmenin ve yaşamının çok güzel bir his olduğunu vurgulamışlardır.

Katılımcıların sıklıkla yer verdikleri, “merhaba”, “saygı” kavramlarının yanı sıra “hoşgörünün merkezi!” ve “insanları sev!” özdeyişleri üzerinde durulmuştur. Buna ek olarak Mevlana Celaleddin Rumi'nin, “Ne olursan ol yine gel!” ve “Yedi öğüt” özdeyişiyle anıldığı bir kez daha katılımcı öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Mevlana Celaleddin Rumi'nin “Ya olduğun gibi görün, ya da görüntüğüm gibi ol!”, “Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol!”, “Düşmanın dahi insan olduğunu unutma”, “Kimseye karşı ön yargılı davranma”

sözleri hemen hemen herkes tarafından bilinmektedir. Bu ve birçoğunda olduğu gibi Mevlana Celaleddin Rumi özdeyişleriyle bu coğrafyanın ve kültürün kıymetli bir mirası ve önemli değerlerinin bir temsili olarak görülmektedir. Bu değer aktarımı öğrenci mektuplarında da kendisine yer bulmuştur.

Mektuplar incelendiğinde ortaya çıkan temel sonuç öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi'yi bildikleri ve onu çok sevdikleri olmuştur. Araştırma sonucunda; katılımcı öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi'ye karşı büyük bir saygı ve sevgi besledikleri, nihai olarak öğrencilerin Mevlana Celaleddin Rumi'nin önemli örnek şahsiyet olduğu konusunda fikir birliği ettikleri bulgusu ortaya çıkmıştır.

Kaynakça

- ANNELLS, M. (2006). Triangulation of qualitative approaches: Hermeneutical phenomenology and grounded theory. *Journal of Advanced Nursing*, 56(1), 55-61.
- BALCIOĞLU, T.H. (1940). *Mezhep cereyanları-Hacı Bektâş*, Ahmed Said tab'ı, Hilmi Ziya Neşriyatı, İstanbul. 1940.
- BARKAN, Ö.L. (1942) "Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler", Vakıflar Dergisi, Ankara, S.II s. 279-304
- CAN, Ş. (1999). *Mevlana Hayatı Şahsiyeti Fikirleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat AŞ.
- CUNBUR, M. (1978). *Mevlana'nın Sabır Hazinesinden. Mevlana ve Yaşama Sevinci*. (Editör: Feyzi Halıcı). Ankara: Güven Matbaası.
- CRESWELL, J. W. (2013). *Qualitative inquiry & reserach design: Choosing among five approaches* (Third edition). New York: Sage.
- ÇERÇİ, A. (2019). Çocuk ve Mektup, Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 7(1), 15-24, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara.
- DOĞAN, S. (2013), *Mesnevi'den Pedagojik Telkinler*, Akıl Fikir Yayınları, İstanbul.
- DOĞAN, S. (2020). *Koronaya 100 Mektup*, İstanbul: Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık.
- GÖLPINARLI, A. (1999). *Mevlana Celaleddin Hayatı, Eserleri, Felsefesi*. İstanbul: İn-kılap Kitabevi
- HİDAYETOĞLU, A.S. (2005). *Hazreti Mevlana Muhammed Celaleddin-i Rumi. Hayatı ve Şahsiyeti*. Konya: Damla Ofset.
- KABAKLI, A. (1976). *Mevlana*. İstanbul: Yüksel Matbaası.
- KADİR, A. (2002). *Bugünün Diliyle Mevlana*. İstanbul: Say Yayınları
- KARAIŞMAİLOĞLU, A. (2002). *Mevlana'nın Hayatı ve Çevresi. Konya'dan Dünya'ya Mevlana ve Mevlevilik*. (Editör: Nuri Şimşekler). İstanbul: FSF Matbaacılık & Reklam Hizmetleri Ltd.Şti.
- ÖNDER, M. (1994). İnsan Hakları, Hoşgörü ve Mevlana Sempozyumu. 26-27 Ekim 1994. Konya. TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları No:72 Sabuncuoğlu.
- KÖPRÜLÜ, F. (1984). *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Arısan Mat., V. bs., Ankara.
- MİLES, M. & and Michael, H. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded source book*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- MERRİAM, S. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulamalar için bir Rehber*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- OCAK, A.Y. (1996). "Hacı Bektaş-ı Velî", TDVİA, C.XIV, TDV. Yayınları, Ankara.
- ÖZCAN, Hüseyin. (2012), "Hacı Bektaş Velî'de Hz. Muhammed Algısı", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş-ı Velî Araştırmaları Dergisi*, S.62.
- PATTON, M. O. (1990). *Qualitative evaluation and research methods. designing qualitative studies*. Beverly Hills, CA: Sage: 169-186. <http://legacy.oise.utoronto.ca/research/fieldcentres/ross/ctl1014/Patton1990.pdf> [13.03.2015].
- STRAUSS, A. (1987). *Qualitative analysis for social scientists*. Cambridge University Press. *Türkiye Ansiklopedisi*. 1993. "Azınlıklar" maddesi. c. 1. İstanbul: Kaynaklar Kitaplar Yay.: 303.
- ŞİMŞEKLER, N. (2011). *Mesnevi'den Öğütler-Özlu Sözler*. Dinle Mevlâna'dan. Konya: Selçuk Üniversitesi Basımevi
- YAKIT, İ. (1993). *Batı Düşüncesi ve Mevlana*. İstanbul: Ötüken Neşriyat
- YAVUZER, H. (2013). "Hoşgörü Önderi Hünkâr Hacı Bektaş-ı Velî", *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 8/8 Summer, p. 2225-2237, Ankara.
- YENİTERZİ, E. (2003). *Mevlana'nın Gayrimüslimlerle Diyalogu*. III. Uluslar Arası Mevlana Kongresi 5-6 Mayıs 2003. Konya: Selçuk Üniversitesi Matbaası.
- YILDIRIM, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

EK – 1: Örnek Öğrenci Mektubu

Eğitim Felsefesi Final Ödevi teslim tarihi son gün: 16.06.2021

Adı ve Soyadı: Enes Yalvaç

Numaranız:17015054

Yaşınız:23

**Hangi fakülte, bölüm ve kaçınıcı sınıftasınız: Elektrik Elektronik
Fakültesi Kontrol ve Otomasyon Müh./3**

Cinsiyetiniz: Erkek

Evde kaç kişi kalıyorsunuz?:5

Kendinize ait odanız var mı?: Yok

Sanal sınıfa nasıl bağlandınız?: PC

Bağlantıda sıkıntı çektiniz mi?: EVET

Grup:3

Sevgili Mevlana

Efendim öncelikle size saygılarımı ileterek başlamak istiyorum. Üzerinden kaç asır geçmesine rağmen hala daha fikirlerinizle davranışlarınızla yaşamanız ne güzel bir şeydir ve bizden sonraki zamanlarda da bu fikirlerin yaşayacağından eminim. Bir önemli konu ise yaşadığımız dönemi bizzat göremedik fakat bıraktıklarınızı anlattılar çok ders çıkardık. O dönemleri bıraktığımız güzel eserlerle hissettik. Talebeniz olmak nasıl bir duygu olurdu acaba bu duyguyu yaşamak isterdim. Mektubumu sizin yedi öğütünüzden biri olan ve hayatımda da uyguladığım bir sözle bitirmek isterim.

‘Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.’ -Mevlâna

EK – 2: Öğrenci Mektuplarına Ait Başlıklar

- 1-Merhaba Celaleddin Rumi
- 2-Sayın Mevlana Celaleddin Rumi
- 3-Çok Sevgili Mevlana
- 4-Talaben Ömer
- 5-Ya Mevlana!
- 6-Değerli Mevlana Celaleddin Rumi
- 7-Şükranlarımı Sunuyorum
- 8-Sevgili Mevlana
- 9-Mesneviniz
- 10-Mevlana
- 11-Hoşgörünün Timsali
- 12-Mesnevi
- 13-Konya'dan Dünya'ya!
- 14-Hazreti Mevlana
- 15-Güzel Mevlana
- 16-Aziz Mevlana,
- 17-Düşünür Mevlana
- 18-Şeb-i Arus
- 19-Pek Sevgili Mevlana
- 20-Aşık Mevlana
- 21-Sayın Mevlana Celaleddin-i Rumi Hazretleri.
- 22-Büyük Mutasavvıf Mevlana
- 23-Dinle Ney'den!
- 24-Sevgili Mevlana Celaleddin Rumi
- 25- Ey Gönüller Sultanı
- 26-Işık Tutan
- 27-Refarans Mevlana
- 28-Sevginin Merkezi Mevlana
- 29-Mevlana Rumi
- 30-Pek kıymetli Mevlana
- 31-Kutlu Mevlana
- 32-Çok Sevgili Mevlana
- 33-Olduğun Gibi Görün!
- 34-Mevlana Celaleddin Rumi'ye...
- 35-Merhaba Mevlana
- 36-Saygıdeğer Mevlana:
- 37-Büyük Mevlana
- 38-Sayın Sevgili Mevlana Celaleddin Rumi
- 39-Mevlana'ya:
- 40-Hayat ve Aşk
- 41-Çok Kıymetli Mevlana
- 42-Sayın Mevlana Celaleddin Rumi
- 43-Sevgili Mevlanamız
- 44-Mevlana ve Mesnevi
- 45-Güzel Öğütleriniz!
- 46-Celaleddin Rumi
- 47-İlmin Kapısı
- 48-Ey Aşkın Efendisi
- 49-İnsan Kendini Okumalı!
- 50-Sayın Gönül İnsanı
- 51-Saygıdeğer Büyüğüm Mevlana
- 52- Ey Mevlana
- 53-Barışın Sembolü Mevlana
- 54-Çok Sayın Mevlana
- 55-Çok Değerli Mevlana Celaleddin Rumi
- 56-Selam Olsun Sana
- 57-Merhaba Mevlana Celaleddin Rumi
- 58-Sayın Sevgili Mevlana
- 59-Celaleddin Rumi
- 60-Aşık Mevlana Celaleddin Rumi
- 61-Üstad Mevlana Celaleddin Rumi
- 62-Ey Güzel Mevlana
- 63-Sultan Hazreti Mevlana
- 64-Şems'in Gidişi!
- 65-Yedi Öğüt!
- 66-Sevgili Mevlana Efendimiz
- 67-Muhterem Mevlana
- 68-Muhteşem Mevlana
- 69-Sayın Rumi
- 69-Saygıdeğer Büyüğümüz Mevlana Celaleddin Rumi
- 70-Mevlana Celaleddin Rumi'ye Mektup:
- 71-Yedi Asır
- 72-Sevmeyi Öğrettin.

- 73-Hürmetle Selamlıyorum
74-Sevgi ve Saygılarımızla...
75-Muhterem Mevlana Celaleddin Rumi,
76-Güzel Aşık
77-Mevlana Celaleddin'i Rumi İçin:
78-Mevlana Celaleddin Rumi'ye,
79-Güzel İnsan
80-Örnek İnsan
81-Mevlana Rumi'ye
82-Mesnevi'nin Üstadı!
83-Sayın Mevlana Celaleddin Rumi
84-Rumi'ye
85-Muhteşem Mesnevi
86-Sevgili Öğretmenim
87-Mevlanâ Celâleddîn-i Rûmî'nin Mesnevi'si!
88-Mevlana Celaleddin Rumi Hazretleri..
89-Mevlana Celaleddin Rumi Üstadımız
90-Mevlana Celaleddin Büyüğümüz
91-Sevgili Mevlana Hazretleri
92-Değerli Yol Göstericim!
93-Sayın Rumi Hazretleri
94-Ya Rumî Efendimiz
95-Mevlana Hazretlerine
96-Büyük Üstad Mevlana Celaleddin Rumi
97-Sevgili Mevlana Celaleddin
98-Mevlana'ya Mektup
99-Aşık Celaleddin Rumi
100-Sevgili Mevlana Öğretmenim